

Маладзечна, Вілейка, Сморгонь, Ашмянны, Валожын, Мядзел, Астравец, Мінск

Агуркі па-азербайджанску

МАЛАДЗЕЧНА. Пакупнікі скардзяцца на гандляроў з поўдня. Маўляў, перакупшчыкі трымаюць цэны, абважваюць, могуць абразіць. Ці можна іх утаймаваць? Хаця перакупшчыкі, вядома, ёсць розныя.

"Добрыя"

Новы мясны павільён разлічаны на 60 гандлёвых месцаў. Амаль усе заняты. Свіная выразка каштуе 85 тысяч, смажанка - 65, касткі - 38, галёнка - 35.

Цэны маглі быць значна вышэйшыя, - упэўнены ў адміністрацыі рынку, - бо васкоўцаў, якія прывезлі мяса, чалавек з 10. Астатнія - перакупшчыкі. Сапраўды, цяжка ўявіць натоўп пакупнікоў на дзiesiąткі шчырых працаўнікоў сяла. І атрымаецца, што гандляваць яны будуць не проста свіннай, а пазалочанай (калі лічыць па цэнах). Адбываецца, што "спекулянт" нас кормяць, прычым "спекулююць" афіцыйна: маюць пасведчанні

прыватных прадпрымальнікаў (гандлёва-закупачная дзейнасць), плаціць падаткі.

"Злыя"

Азербайджанец гандлюе агуркамі. Смешна і адначасова сумна. Агародніна купляецца оптам. Тут жа, у тых, хто непасрэдна іх вырошчвае. А зрабіць даведку, што, напрыклад, у Маджанава ёсць палетка ў калгасе "Камуніст" - не праблема. Былі б грошы. Лічу, што сябры з поўдня ніколі не з'едуць. Калі

іх будуць прыціскаць, Маджанава возьмуць на работу мясцовага прыватнага прадпрымальніка. Той зачытае з гаспадарамі, як з прадаўцамі, дагавор. Будзе мець неабходныя паперы: таварныя накладныя, адрыўныя тапоны, закупачныя ведамасці... Праўда, будзе плаціць падаткі. Пакуль што тыя ж азербайджанцы проста спекулююць. Калі што згодна з нашым заканадаўствам, грамадзяне іншых дзяржаў да крымінальнай адказнасці за спекуляцыю не прыцягваюцца.

Р. С. У сераду сябры з поўдня на рынку не гандлявалі. Цэны на тыя ж агуркі паступова пачалі падаць. З 12 тысяч за пачаткі пачаліся да 9.

Васіль САВІЦКІ.
Калаж Ігара Войткі.

Бывае і такое

2 мільёны ўзялі 152 разы

ВАЛОЖЫН. "РГ" паведамыла ў мінулым нумары аб дапамозе літоўскай фірмы жыхарам Валожыншчыны. Многім падасца неверагодным: выцягнуць з уласнай кішэнні 30 тысяч долараў і падзяліцца з тым, хто трапіў у бяду.

Але пачуўшы пра бедствы суседзяў-беларусаў, якім нядаўні ўраган нанёс вялікую шкоду, прэзідэнт Літоўска-Беларускага канцэрна SBA Арунас Марцінявічус вырашыў дапамагчы. Адзінай умовай, што паставіў кіраўнік буйной вытворча-камерцыйнай кампаніі, быў яго непасрэдны ўдзел ва ўручэнні грашовай дапамогі канкрэтным жыхарам Валожыншчыны і гаспадаркам.

152 сям'і, закранутыя чорным крылом стихіі, атрымалі ад зусім невядомых людзей па 2 мільёны рублёў. Раённыя ўлады сабралі гэтых пакутных людзей з разбураных вёсак у два населеныя пункты, Яршэвічы і Пральнікі, дзе і былі ўручаны запаветныя канверты з грашыма. Такой канцэнтрацыі гора, радасці і ўдзячнасці даўно не даводзілася бачыць. І было шчымым-прыемна на сэрцы ад усведамлення, што ёсць на свеце людзі, у якіх "разумная добрая душа" (менавіта так расшыфроўваецца і перакладаецца з лацінскай мовы назва канцэрна SBA).

Высакародная акцыя літоўскага прадпрымальніка мела і сур'ёзную дыпламатычную падтрымку. У ёй прымалі ўдзел паслы Беларусі ў Літве і Літвы ў Беларусі.

Таццяна ШАБЛЫКА.

Крымінал, здарэнні

Бендэра злавлілі. Але не Астапа

ВІЛЕЙКА. Начальнік ГРАУС Сяргей Кухарчык затрымаў у сталіцы земляка і, нейкім чынам, нават свайго калегу - юрыста з вытворчасці. Дзеянні апошняга можна параўнаць з работай хірурга, калі б той перарэзаў горла хвораму.

Юрыст Д. (ідзе следства, таму прозвішча не называем) уваходзіў у давер да грамадзян і падманам завадаваў іх грашыма. Каму абяцаў юрыдычныя паслугі (вызваліць ад зняволлення падследнага), каму пасрэдніцкія паслугі ў набыцці аўтамабіля, нерухомасці. Такім чынам, па словах следчых, выманіў 40 тысяч долараў

ЗША, паспеў атрымаць незаконны крэдыт у 30 мільёнаў рублёў, выкраў наяўнасць ў фірмы з Мінска.

Ахвяры падману не заяўлялі ў міліцыю, чакалі да апошняга. Пакарыстацца паслугамі рэжэта - аддаць палову "згубленай" сумы; а падаць заяву ў суд - плаціць дзяржаўшліну ды і чакаць разгляду справы некалькі месяцаў. Таму ўсе імкнуліся абысціся сваімі сіламі. Падчас правядзення следства ўсплываюць сумы далёка не маленькія - да 8 тыс. долараў за паслугу.

Вілейскі ГРАУС звяртаецца да жыхароў рэгіёна: калі вы сталі ахвярамі юрыста Д., ці маеце што сказаць па гэтых справах - патэлефануйце, калі ласка, 54346, 58943.

Адзел інфармацыі.

Уліплі ля помніка Леніну

ВІЛЕЙКА. Бананавая ледзі. Каб мець такое ганаровае званне, неабавязкова быць салодкай і зграбнай. Можна проста прадаваць бананы і ў хуткім часе трапіць калі не за краты, то ў славетную кнігу рэкордаў. Супрацоўнікі аддзела эканамічнай злачыннасці накіроўвалі да гандляркі аж шасціх "пакупнікоў" і ўсіх тая аблічыла - да 3 тыс. рублёў кожнага.

Месца дзеяння - плошча імя Леніна. Асноўная дзеючая асоба - дваццацігадовая жыхарка Маладзечна. Па дагаворы працавала на пры-

ватнага прадпрымальніка з таго ж горада. Працавала ўдала. Па прыблізных падліках, за 3 гады падманула кліентаў на 120 тыс. рублёў.

Бананавая ледзі раней была асуджана па двух артыкулах: за падману пакупнікоў і нанясенне цяжкіх цялесных пашкоджанняў.

Аддзел эканамічнай злачыннасці інфармуе, што ў апошні час пачасціліся выпадкі рэалізацыі мукі і гатунку, як вышэйшага. Ля помніка Леніну ў Вілейцы маладзечанскія прадпрымальнікі на гэтым і ўліплі. Узбуджаны крымінальныя справы.

Адзел інфармацыі.

Долары, марачкі, манціровачкі

АШМЯНЫ. У квартале "Будаўнікоў" удзень невядомы пры дапамозе манціроўкі ўвайшоў у кватэру. І выйшаў.

Прыхапіўшы з сабою

1700 долараў ЗША, 3300 марак, 16 мільёнаў расійскіх рублёў і 50 мільёнаў беларускіх. Злачынцу шукаюць.

Адзел інфармацыі.

Урад думае

"Зеніт" прыродзе на 4-дзёнку?

ВІЛЕЙКА. На 4-дзённы працоўны тыдзень плануе перайсці з 1 жніўня "Зеніт".

Як паведаміў дырэктар завода Мікалай Арсеньев, гэтую вымушаную неабходнасць абмяркоўваюць цяпер адміністрацыя і прафсаюзы камітэт. Прадпрыемству не хапае ўласных

грашовых абаротных сродкаў нават на набыццё сыравіны.

Кіраўніцтва "Зеніта" у чарговы раз звярнулася па дапамогу. На просьбу падтрымаць вытворчасць урад з адказам не спяшаецца, але адміністрацыя "Зеніта" надзею не губляе.

Святлана САРОКА.

Бег па крузе

Тры гады, каб знайсці праўду, не тэрмін

МЯДЗЕЛ. Хутка 3 гады, як Міхаіл Цяляк па розных інстанцыях шукае праўду. Яго справа разглядалася ў раённым судзе, абласным, рэспубліканскім. Затым - у суседнім вілейскім, а цяпер зноў у абласным. Ад гэтага бегу па крузе губляецца, калі яна была, вера ў справядлівасць. Цяляку павінны на сённяшні дзень 100 мільёнаў рублёў.

У лістападзе 1994 года, зранку, дом Міхаіла загарэўся знутры. Рэальна лясгаса на леспаагрузчыку перавозіў трактарны дызель. Закрануў правады, што цягнуліся па вуліцы. Напружанне ў 220 V пайшло на радыёкропку. На думку пажарных, гэта і з'явілася прычы-

най пажару.

З часам гаспадар дом адбудаваў. Але віноўнікі здарэння не спяшаюцца кампенсавать страты. Напрыклад, у раённым судзе Цяляк прасіў спагнаць з адказчыка (лягаса) 12 мільёнаў рублёў (на тыя грошы). У выніку суд вырашыў, што заплаціць Маладзечанскія электрасеткі. Абласны суд пакаінуў усё як ёсць. А намеснік старшыні Вярхоўнага Суда Міранічэнка адмяніла рашэнне раённага суда і накіравала справу на дарэгляд у Вілейку. Тыя вынеслі салідарную адказнасць - плаціць ўсе. Але электрасеткі прыныпова не згаджаюцца і зноў падалі апеляцыю ў вобласць. Бег па крузе працягваецца.

Васіль САВІЦКІ.

І патушым, і спяем

СМОРГОНЬ. Пажарная служба раёна значна памаладзела (сярэдня ўзрост пажарных - 26 гадоў). Тэхнічна абнавілася - выкарыстоўваецца аўтамеханічная лесвіца, створаная газадыхаўная служба.

Акрамя выканання службовых абавязкаў, пажарныя і іх сем'і самі сабе наладжваюць адпачынак: па вобласці ў мастацкай самадзейнасці сталі другімі, І месца ў раёне занялі па гравым спорце, II і III - па армрэспінгу.

Адзел інфармацыі.

Ведай нашых

Па твары не білі, а так усяго было

МАЛАДЗЕЧНА. Па выніках работы грамадскіх інспектараў-эколагаў Сяргей Прыгодскі прызнаны адным з лепшых па вобласці. Ён 10 год працуе ў паляўнічых гаспадарчых БТНР. Цяпер ён старшы егер і за ім замацаваны Палачанскі ўчастак. За

апошні час склаў 14 пратаколаў, па якіх парушальнікі правілаў палявання і рыбнай лоўлі аштрафаваны на суму звыш як 4 мільёны рублёў.

- Як ставяцца да вас людзі, калі парушаеце іх адпачынак?

- Усякае было, аднаму

ісці на браканьераў небяспечна. Штодзень праводзім рэйды. Глядзім, каб траву не палілі, машыны ў вадаёмах не мылі, не выкарыстоўвалі электравуды... Быў выпадак, калі ў час забароны рыбнай лоўлі наша брыгада з 5 чалавек выйшла на двух браканьераў. Адзін з іх

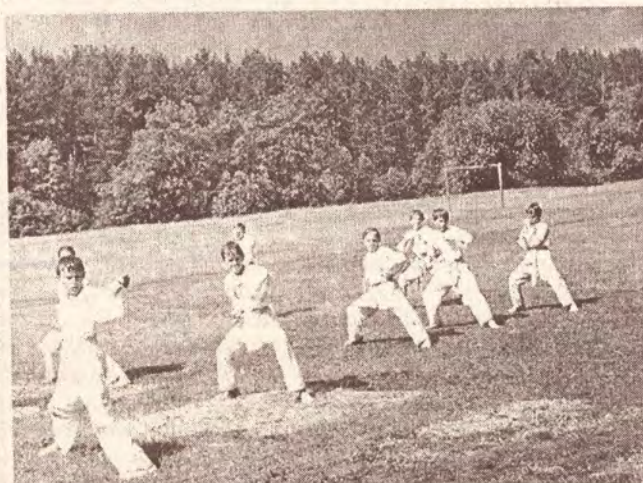
адразу схпіў кол і пачаў адмахвацца - не падыходзь. Завалілі, але вопратку таму парвалі. Цяпер вось да следчага цягаюць, крымінальную справу ўзбудзілі. За сваю грамадскую работу атрымаў прэмію крыху больш за мільён. Але справа не ў грошах. Ёсць такое жаданне - дапамагач.

Андрэй ЮХНЕВІЧ.

Два тыдні з жыцця дэсантніка. Юнага

МАЛАДЗЕЧНА. У дзень ад'езду ў трэнеравачны летнік амаль бесперапынна ішоў дождж. Але ўсе, як адзін, выказалі жаданне ехаць. Тым болей, што палатачны гарадок ужо ўладкаваны. Там папрацавалі хлопцы са старэйшай групы.

На месцы ўдзельнікаў збораў падзялілі на чатыры ўзводы. Ад 7 раніцы летнік ажываў. Расклад заняткаў дня ўключыў у сябе ранішняю фіззарядку, раздзел традыцыйнага каратэ, вад-

жэнне матацыкла, ўменне разабраць і сабраць палатку і байдарку, стральбу з пнеўматыкі, навучанне пры-

ёмам самаабароны, прахаджэнне дэсантай паласы перашкод, здача нарматываў і яшчэ многае іншае.

Вечарамі ўсе чатыры ўзводы збіраліся ля вогнішча. Вячэра, затым - дыскатэка, дзяжурства па графіку да раніцы.

А ў адзін з вечароў кіраўнік збораў клуба "Юны дэсантнік" Анатолий Казлоў папярэдзіў, што ноччу будзе трывога. Кожны каманд-

зір узвода мусіў разбудзіць сваіх байцоў і хученька пастроіць. Атрымаўшы карту, трэба было па азімце выйсці на пасрэдніку, які даваў спецзаданне: на карце знайсці праціўніка і аб'яшкодзіць яго. Байцы з заданнем справіліся.

За час, праведзены ў лясным летніку, дзеці лепш спазналі адзін аднаго, навучыліся сябраваць, дзяліць радасць і няўдачу.

Ларыса КАЗЛОВА.

Дарогі смерці

Расціслаў Лапіцкі - з кагорты невядомых герояў

Касута, Кабыльнік, Сморгонь, Мядзел - там яго могуць памятаць. Дваццацідзевяцігадовы юнак быў у 1950 годзе ў Маладзечне прыгавораны да пакарання смерцю.

Трапіўшы пасля вясковай пачатковай школы ў Мядзельскую дзесяцігодку, я даведаўся ад старэйшых вучняў пра тое, што выкрытае беларускае маладзёжнае падполле, пра арышты, суды. Як паданне, перадавалася гісторыя пра безназоўнага хлопца з ляснога хутара, які, адстрэльваючыся ад насядаючых энкаведыстаў, абгарнуўся ў бела-чырвоная-белы сцяг і апошняю кулю паслаў сабе ў скроню. І ва ўсіх гэтых сказаных шэптам на перапынках паміж урокамі апавядаў успамінаўся кіраўнік арганізацыі мядзельскіх школьнікаў Расціслаў Лапіцкі. Пра яго між вучнямі і дарослымі Мядзеля, Навасёлка, Мікасецка гаварылася, як аб надзвычай здольным і мужным юнаку - цудоўна маляваў, іграў на некалькіх музычных інструментах, лямчў людзей сканструяванай самім электрамашынай, ездзіў на драўляным ровары з двух калаўротаў. А бедны быў такі, што калі гаспадыня цыравала вопратку, сядзеў, загарнуўшыся ў поцілку, - не было змены. З вуха ў вуха перадавалася выслоўе патрыёта: "Калі ведаеш, што ў гэтай хаце значуе вораг Беларусі - спалі хату, калі хлеб з гэтай нівы пойдзе ворагу Беларусі - знішчы яе".

Стаўшы сталым чалавекам, я пачаў збіраць звесткі пра Расціслава Лапіцкага. Гэта было мне асабліва важна, бо менавіта яго вобраз найперш фарміраваў маю нацыянальную свядомасць у школьныя гады. Гэта па яго прыкладу я, шасцікласнік, спрабаваў пісаць друкаванымі літарамі на лістках з вучнёўскага сшытка нешта накшталт: "Акупанты - прэч з Беларусі" і раскідаць такія імправізаваныя ўлёткі па дарозе ў школу...

Па драбніцы збіраўся факты. Шмат далі росшукі ў Сморгоні, дзе ў канцы 40-х было найлічэбнейшае школьнае падполле. Асабліва змястоўнымі аказаліся ўспаміны старэйшай сястры Расціслава Вольгі Аляксандраўны Лапіцкай, якая зараз жыве ў Менску. І ўрэшце выявілася, што ў колішніх вучнёўскіх размовах пераплаліся звесткі пра тры падполлі - Саюз беларускіх патрыётаў, што дзейнічаў пасляваенным часам у Пастаўскай і Глыбоцкай падвучэльнях, і арганізацыі мядзельскіх і сморгонскіх школьнікаў. Высветлілася таксама, што і Лапіцкіх было двое - акрамя Расціслава быў яго старэйшы брат Алес (нарадзіўся ў 1922 г., загінуў у Казахстане ў 1955 г.), таксама актыўны ўдзельнік беларускага патрыятычнага руху.

Расціслаў нарадзіўся 1-га верасня 1928 года ў Касуце Вілейскага раёна ў сям'і мясцовага святара Аляксандра Лапіцкага, які паходзіў са старадаўняга шляхецкага роду Магілёўшчыны - Шарэпаў-Лапіцкіх. Маці ж малага, Анастасія, была дачкой сморгонскага рамесніка Жабінскага. Сама Касута была шырока і здаўна вядомая царквой і тым, што, па некаторых звестках, тут нарадзіўся адзін з гетманаў украінскага казацтва Орлік.

У час вайны сям'я Лапіцкіх, ад якой да гэтага ўжо адсыпаліся старэйшыя дзеці, апынулася ў Кабыльніку на Мядзельшчыне. Нямецкая акупацыя, блакадныя дні, блуканні па навакольных лясках у пошуку ратунку ад карнікаў пакінулі глыбокі след у свядомасці хлопца, якому толькі мінуў першы дзесятак.

У канцы вайны старэйшы брат Расціслава Алес вучыўся ў Віпні ў духоўнай семінарыі, якая месцілася ў адным будынку з беларускай гімназіяй. Сярод семінарыстаў і асабліва гімназістаў сфарміравалася антыбальшавіцкая арганізацыя. Пачалі распаўсюджваць ўлёткі. Некаторыя трапілі ў Кабыльнік, дзе іх памнажаў на пішучай машыне Расціслаў. Арганізацыя пра-

існавала нядоўга - была выкрытая, пачаліся вобыскі і арышты. Ператрус быў і ў Лапіцкіх у Кабыльніку. Знайшлі і машынку, і частку ўлётка. За гэта 15-гадовага юнака зняволілі ў вядомай вілейскай турме, а затым перавезлі ў Менск у яшчэ больш вядомую "Амерыканку". У гэтай вязніцы ўжо знаходзіўся і Алес.

У канцы 1944 года над удзельнікам віленскага беларускага падполля адбыўся суд. Алегу далі 20 гадоў канцлагераў. Атрымаў сваю "тройку" і Расціслаў. Аднак восенню наступнага года Расціслаў, як непаўналетні, быў звольнены з гомельскай вязніцы, як піша ва ўспамінах сястра, "пазелянелы ад галадоўкі і з дасведчаннем бальшавіцкага ўніверсітэту". Ён разказаў, што следчы на допытах аднойчы сказаў: "Слухай, ты вельмі разумны чалавек, але для такіх як ты, могуць быць толькі два шляхі: або ты будзеш вялікім чалавекам, або цябе павесяць!"

Вярнуўшыся ў Кабыльнік, Расціслаў пайшоў вучыцца ў 7-ы клас. Але выпрабаванні працягваліся. Зімой памер бацька, пакінуўшы сям'ю амаль без сродкаў да існавання - у кішэні нябожчыка заставаўся толькі адзін савецкі рубель. А затым у Лапіцкіх адабралі і дамоў, падараваны жонкай лясніка. У ім пасялілася мясцовая ўлада - участковы. Апынуўшыся сярод зімы пад голым небам, Расціслаў з маткай перабіраецца ў Мікасецкі за пяць кіламетраў усходняй Мядзеля. Сюды яго запрапілі дзякам у Мікасецкую царкву. Асірацелая сям'я тулілася то ў царкоўным дамку, то па суседзях, трымаючыся на малаце ад кароўкі - адзінага скарбу, што ім застаўся. З Мікасецка ж Расціслаў пачаў хадзіць у Мядзельскую школу.

Некаторыя настаўнікі і першыя камсамольцы спрабавалі наладзіць цкаванне юнака за ягоную службу ў царкве, нават хацелі выключыць са школы. Але знайшоў сярод вучняў Расціслаў і аднадумцаў, што бачылі і не прымалі сутнасць новай улады на Беларусі. Утварыўся гурток школьнікаў, які спрабаваў арганізаваць хоць нейкі супраціў, пашырыць свае перакананні сярод аднагодкаў. Акрамя Лапіцкага актыўнейшымі ў гуртку былі Факунда Несцяровіч з Юшкавіч, Юзік Качарга з Качарог. Восенню 1949 года, ратуючыся ад голаду і безнадзеі, Расціслаў з маткаю, ведучы на аборцы кароўку, пайшлі ў Сморгонь за 80 км. Там заставаліся матчыны браты. Думаўся, каля родных будзе нейкая палёгка.

У Сморгоні Расціслаў пайшоў у дзесяты клас мясцовай школы. Юнак

і тут адразу ж пачаў шукаць сяброў, каму быў неабяжыма пёс Бацькаўшчыны. Разгарнулася агітацыя - на школьных перапынках, вечарынах, у клубе, дзе Расціслаў падзарабляў, іграючы на піяніне. Набралася каля паўтара дзесятка падпольшчыкаў. Лапіцкі, рослы, прыгожы, з вострым розумам і палкім характарам, быў несумненным лідэрам. У арганізацыю ўваходзіла пераважна моладзь са Сморгоні і навакольных вёсак і мястэчак - Ашукоўская Часлава, Блізюк Восіп, Іваноўскі, Лапыцка Зося, Пашкевіч, Сташкевіч Эдуард, Хаціпоўскі Тадэвуш, Часлаў і Леакадзія Цыбоўскія, бацька і сын Чарняўскія, Тамара і Таццяна Юшкевічы. Былі і іншыя, прозвішчаў якіх я пакуль не выявіў.

Які ў Віленскай беларускай гімназіі - пачалі з ўлётка. З раённага дома культуры Расціслаў ноччу вынес пішучую машынку і запас капірака. Схавалі набытак у вёсачцы непадалёку Вялікі і друкавалі там у лані антыкамуністычныя пракламацыі, якія канчаліся заклікам: "Смерць Сталіну!". Паперы для друку патрабавалася шмат. Яе куплялі па чарзе ў краме. І хутка на агародках, слухах, сценах дамоў і нават на будынках райкома партыі і міліцыі забялелі лісткі з крамольнымі словамі. Як сведчыць адна з колішніх арганізатарак сморгонскага камсамола: "Они засыпали город листовками!"

Закруціліся шпегі, забегалі райкомаўцы і міліцыянты, у горадзе з'явілася шмат энкаведзістаў. Пачаліся сачэнні, росшукі, начныя засады, арышты і допыты.

Высачыць або выплічыць падпольшчыкаў не было цяжка. Зусім маладыя, сярод іх былі нават падлеткі,

яны не трымаліся асабліва канспірацыі і не хавалі перакананняў. У школе шмат хто ведаў пра існаванне арганізацыі. Ды і сам Расціслаў на ўроках пастаянна ўступаў у палітычныя спрэчкі з некаторымі настаўнікамі, задзіраўся з камсамольцамі. Аднойчы адмовіўся пісаць сачыненне па рамане Фадзеева "Молодая гвардия", заявіўшы, што ў іх ёсць свая "Маладая гвардыя", толькі яна змагаецца за Беларусь.

У канцы 1949 года непадалёку ад школы Расціслаў быў арыштаваны. Тудзень доўжыліся допыты: "Дзе машынка? Хто друкаваў ўлёткі?" Не дамогшыся прызнання, юнака часова выпусцілі, не спускаючы з яго, аднак, вока.

Тайная нарада падпольшчыкаў настойліва раіла Лапіцкаму ўцёкі са Сморгоні. Ды і ён сам прысніў пад сваім ложкам лужыну крыві. Але куды падацца? Вырасціў - на Мядзельшчыну. Апошнім яго каля чыгуначнай станцыі ў Сморгоні бачыў Тадэвуш Хаціпоўскі. Святлеў у вечаровай цемні першы снег. Расціслаў быў у асеннім паліто.

- Чаму даўно не відаць?
- Я ж сядзеў...
- За гэты ўлёткі?
- Мая работа. Але нікому ні слова..

- Куды ідзеш?
- Ад'язджаю адсюль.

Гэтая сустрэча абыдзеца праз некалькі месяцаў Хаціпоўскаму - "недоносительство" - разам з іншымі артыкуламі ў 75 гадоў зняволення. Выбраві найбольшы з чатырох - 25!

Спрабаваў Лапіцкі прытуліцца ў Мікасецку, затым у Несцяровічаў у Юшкавічах. Нарэшце тайна перабраўся да знаёмых у Кабыльнік. Усюды ўцёкача баяліся доўга хаваць, бо людзей апанаваў страх - мядзельскіх падпольшчыкаў ужо выдаў здраднік. І чуткі пра арышты шырока разышліся па раёне. У Кабыльніку прастуджаны і хворы Расціслаў быў паўторна арыштаваны.

А недзе гэтым часам у Сморгоні была зроблена засада ў хаце Цыбоўскіх, дзе затрымлівалі ўсіх, хто ў яе трапляў, нават выпадковых сялян, што прызязджалі на кірмаш. Схвалі першых падпольшчыкаў. Затым ланцужок следства пацягнуўся да іншых... Катавалі хлопцаў і дзяўчат на допытах немілосэрна. Хто вярнуўся са зняволення, сведчыў блізім, што іголка пад пазногці было не самым страшным...

15 чэрвеня 1950 г. у Маладзечне адбыўся суд над патрыётамі - у большасці вучнямі 7-10-х класаў Сморгонскай школы, вучнем Мядзельскай школы Ю. Качаргой і на той час ужо навучэнцам Менскага палітэхнікума Ф. Несцяровічам. Як успамінае Вольга Лапіцкая, у дзень суда над горадам разбушавалася страшэнная навальніца, неба гримела перунамі і маланкамі. Сведчанні Расціслава Лапіцкага на судзе былі як прамовы-абвінавачванні рэжыму. Ён гаварыў, як бальшавікі выгналі яго сям'ю з хаты зімой у чыстае поле, як зневажаюць за веру ў Бога, як закрываюць царквы і

касцёлы, як здэкваецца, прыгнанаючы непамернымі падаткамі, з людзей начальства, ажно тыя вешаюцца. Браў, каб выратаваць сяброў, усю віну на сябе.

Пятнаццацігадовай Таццяне Юшкевіч прысудзілі 19 гадоў, усім астатнім - па 25. Лапіцкага ж і Несцяровіча, як кіраўнікоў Мядзельскай і Сморгонскай арганізацыі, прыгаварылі да пакарання смерцю. Расціслаў адмовіўся прасіць памілаванне. Ён з абурэннем заявіў: "Рабіце сваю чорную справу, а мне вашае ласкі непатрэбна - можаце мяне забіваць. А я, копы буду жыць, столькі буду вас усіх ненавідзець і буду вам шкодзіць праз увесь час!"

"Як зорка на небе, з'явіўся Расціслаў сярод нас, - піша Вольга Лапіцкая, - згараў у паветры і знік без ніякага следу... Аднак яго памятаюць усе, хто яго ведаў, і ў сэрцах сваіх сяброў ён вечна жывы. Вечная яму памяць. Хай свяціца імя яго!.."

Цяжка склаўся лёс і астатніх. Параскідалі іх па канцлагерах, лясавалах, шахтах. Некаторыя гінулі - у Джэзказгане на медных рудніках, прыкаваныя да така. Аднак неўзабаве памер "бацька ўсіх народаў" - пачаліся перасуды, скарачэнні тэрмінаў, амністыі. Пачалі вяртацца на Бацькаўшчыну і нашы колішнія падпольшчыкі, змардаваныя, з падарваным здароўем. Хто застаўся потым на радзіме, але большасць эмігравала ў Польшчу, Летува, на Украіну. Катаванні ў вязніцах, нялюдская праца пакінулі цяжкі след - шмат хто з іх ужо памер, хаця па гадах маглі б яшчэ жыць.

У напісаным мной, пэўна ж, ёсць недакладнасці, няпоўнасці. І гэта зразумела - адзін чалавек аматарскім чынам не можа аб'ехаць усіх колішніх удзельнікаў падполля, іх знаёмых і блізкіх, запісаць успаміны, папрацаваць у архівах (калі толькі туды зараз пусцяць...). У незалежнай Беларусі гісторыю нацыянальнага патрыятычнага руху - сморгонска-мядзельскага, глыбоцка-пастаўскага, слонімскага, баранавіцкага, навагрудскага і г. д. - будучы даследаваць цэлыя інстытуты, пра нашых, сёння яшчэ амаль безназоўных, патрыётаў напішуць кніжкі, здымуць кінафільмы. Іхнімі імёнамі назавуць плошчы і вуліцы гарадоў, а ацалелыя ветэраны атрымаюць вышэйшыя дзяржаўныя ўзнагароды са знакам "Пагоні". Бо яны ахвяравалі маладосцю, здароўем і нават жыццём, як казаў адзін з герояў "Сповідзі" Ларысы Геніюш: "Дзеля славы Беларусі". А пакуль што, пакуль... Будзем самі, супольнымі намаганнямі збіраць і захоўваць нашу гераічную спадчыну. Дзеля нас жа саміх, нашых дзяцей і ўнукаў у вольным Краі.

Міхась ЧАРНЯЎСКІ, Мінск.

У тваю бібліятэку

ГАРТ. САЮЗ БЕЛАРУСКИХ ПАТРИЁТАЎ

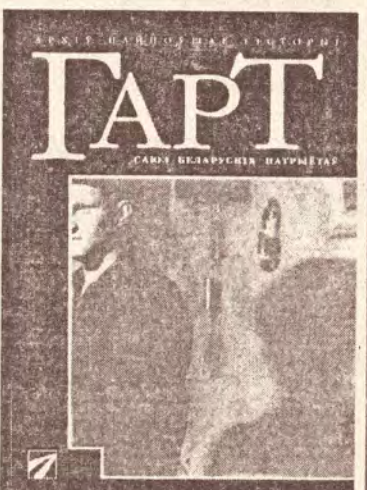
Гарт. 3 успамінаў пра Саюз Беларускіх Патрыётаў (Глыбокае, Паставы. 1945-1947 г.). - Менск: Наша Ніва, 1997. - 352 с. ISBN 985-6374-01-4.

Саюз Беларускіх Патрыётаў - гэта падпольная маладзёжная арганізацыя, якая ўзнікла ў 1945 годзе сярод студэнтаў педагагічных вучэльняў Глыбокага і Паставаў. Спачатку гэта былі суполкі. Яны склаліся стыхійна - як рэакцыя навучэнцаў на пасляваенную русіфікацыю асветных устаноў Беларусі. 8 лютага 1947 года СБП быў разгромлены бальшавіцкімі карнымі органамі. Большасць атрымала 10 гадоў пазбаўлення волі...

Падпіска на кнігу праводзіцца ў

адпаведнасці з яе сабекоштам - 58 тысячай рублёў плюс 8 тысячай на паштовыя выдаткі. Каб замовіць кнігу, трэба агульную суму ў 66 тысячай рублёў пералічыць на наступны рахунак: БФ "Наша Ніва" р/р 3015201930039 "Гарант", філія АКБ "Поиск", г. Мінск, код 987.

Не забудзьцеся на паштовай квітэнцыі ў сектары "Для пісьмовага паведамлення" пазначыць: "падпіска - СБП" і ваш дакладны паштовы адрас.

Суббота, 2 августа

БТ 8.00 Новости. 8.15 Здоровье. 8.45 "Под углом 23,5 градуса". 9.10 Регион. 9.40 Уроки Н.Новожиловой. 10.15 Все нормально, мама! 10.50 Судьба моя и надежда. 11.25 Музойбойма. 11.40 Зеркало. 12.00 Концертный сезон. 12.40 "Макаенка, 9". 13.00 Музыка Станислава Моношко. 14.10 Телеспорт. 15.00 Новости. 15.15 Творцы. 15.50 Многоголосие. 16.20 Вселенная. 16.55 "Оставьтесь с нами". 17.25 "Риск-версия". 17.50 Белорусский дом. 18.20 Галерея. 18.55 X/ф "Аэлита, не приставай к мужчинам". 20.20 История любви. 20.40 Колыбельная. 21.00 Новости. 21.45 Тепелавигатор. 22.05 "Стакан воды". 2-я с. 23.15 3-ий тайм. 23.35 Видимо-невидимо. 0.35 Теннис.

Воскресенье, 3 августа

БТ 8.00 "Коктейль по воскресеньям". 9.00 Телебом. 9.30 "Сказка о рыбе". 9.50 Вершина мира. 10.25 "Все нормально, мама!". 11.00 Туробъектив. 11.20 Арсенал. 11.55 "Война в воздухе". 12.25 Сельчане. 12.55 Остров вдохновения. 13.10 Олимп. 13.35 Творцы. 14.15 Аптека. 15.00 Новости. 15.15 "Сериял "Портреты". 15.40 Приглашаем на вечерки. 16.15 "Оскар". 16.50 X/ф "Васса". 19.10 Бездельник. 19.40 Кольбельная. 20.00 Резонанс. 20.50 Спортивный телекурьер. 21.10 Телебронь. 21.25 Токшо.

Фирма "Скарпін", кампанія "Слава"

**ВОКНЫ
ДЗВЕРЫ
ВІТРЫНЫ**

для кватэр,
катэджай, офісаў
ўваходныя
і міжпакаёвыя

а таксама прадаем

- ♦ станок фрэзерны БВ-803
- ♦ станок пільна-фугавальны БВ-802
- ♦ ліст алюмініевы А6М 1,2х2 таўшч. 4 мм
- ♦ ліст медны 1,4х1 таўшч. 0,2 мм
- ♦ радыятары чыгунныя

Тэлефоны ў Маладзечне
6-34-25, 6-34-22, 6-19-52

1 7.00 X/ф "Один шанс из тысячи". 8.20 "Сердце храбреца". М/ф. 8.40 Лотто-Миллион. 8.45 Дом. библиотека. 9.00, 14.00, 17.45, Новости. 9.10 Слово пастыря. 9.30 Утр. почта. 10.05 Капмбур. 10.35 Смак. 10.55 Возвращение Третьяковки. 11.20 X/ф "Сергей Иванович уходит на пенсию". 12.45 "Нам рано жить воспоминаниями". 13.30 Очевидное - невероятное. 14.20 М/ф. 15.10 В мире животных. 15.50 Футбол. Чемпионат России. 18.05 Колесо истории. 18.45 Погода. 18.55 "Строго на юг". 19.45 Спокойной ночи, малыши! 20.00 Время. 20.55 X/ф "В зоне особого внимания". 22.40 X/ф "Зажги красный фонарь".

РТР 7.00 Утр. экспресс. 7.55 Товары - почтой. 8.05 Адреналин. 8.15 Меморина. 8.45 Доброе утро, страна! 9.30 В мире животных. 10.00 Вести в 11. 10.15 Вестник потребителя. 10.40 "Хочу в артисты". 11.20 М/ф. 11.45 Анонимные собеседники. 12.15 Караоке по-русски. 12.45 "Квантум". 13.00 Вести про... 13.20 "Арабелла". X/ф. 14.25 У всех на устах. 14.40 Двойной портрет. 15.10 Бесконечное путешествие. 15.40 Легенды Большого. 16.35 Мужчины и женщины. 17.15 Телескоп. 17.55 Л. атлетика. 19.00 Вести. 19.35 Сам себе режиссер. 20.10 Легкая атлетика. 21.00 Му-муки творчества. 21.15 Аншлаги и К. 22.15 Момент истины. 23.10 "Проект-арсенал". 23.25 Репортер. 23.40 Программа "А". 0.35 Природа острова Кипр.

5 9.30, 12.30, 15.30, 18.30, 21.30 Информ ТВ. 9.45 Хуторок. 10.15 "Честь имею". 10.40 "Индаба. Эпидемия". 11.05 Охотники. 12.00 "Набум". 12.45 Страсти-мордасти. 13.05 "Верные друзья". X/ф (Рос.). 14.50 Исторические расследования. 15.45 Спорт. обозрение. 16.05 Вест тотчирк. 16.25 Полосатая музыка. 16.55 "Моя Россия". 18.55 М/ф. 19.05 Слово депутатам. 19.20 "Хевсурская баллада". X/ф (Груз.). 20.50 Блэф-клуб. 21.45 Парад парадов 22.15 "Шоу-бой". X/ф.

НТВ 7.00 Сегодня. 7.15 X/ф "Девушка с характером". 8.40 "Зонтик". 9.00 М/ф "Необычайные приключения доктора Дулиттла". 9.30 "Пойми меня". 10.00 X/ф "Повелитель джунглей". 10.30 М/ф. 10.45 От "Винта". 11.00, 15.00 Сегодня. 11.15 X/ф "Бездружный". 13.30 Проще простого. 14.10 Живые новости. 14.30 Панорама. 15.20 Док.сериял. "XX век в войнах". 16.20 "Саванна". 17.15 Новости дня с Натальей Антоновой. 17.30 Договор. 18.00, 21.00 Сегодня. 18.30 X/ф "Джеймс Бонд - агент ОО". 20.45 Куклы. 21.45 "Байки из склепа". 22.40 Империя страсти. 23.20 "Футбольный клуб". 0.10 Большой ринг: звезды профессионального спорта. 0.35 Плейбой-шоу.

ТВ6 6.00, 7.00, 22.15 6 новостей. 6.10 Диск-канал (МСМ). 7.35 М/ф. 8.05 "Центер-Приз". 8.15 X/ф "Маленький беглец". 10.15 "Ералаш". 10.40 Сериял о природе. 11.55 "Теория заговоров". "Дж. Хендрикс". 12.55 Диск-канал для детей. 13.50 "Я сама". 14.50 "Профессия". 15.45 "Великие ценности мира". "Перед богами джунглей". 16.20 "Семья Робинзонов". 17.15 Телешоп. 17.30 Посольские вечера. 18.35 Телешоп. 18.55 Скандалы недели. 19.30 "ОСП-студия". 20.20 "Фитиль". 20.35 X/ф "Где находится Нопелет?". 22.25 "Обоз". 23.20 Дор. патруль. 23.35 Диск-канал. 0.45 X/ф "Дублер. Ночная смена II".

Тэлебачанне і радыё ў рэгіёне

**Вы
ахопленыя
кабелем?**

МАЛАДЗЕЧНА. Паступова тут пашыраецца зона дзеяння кабельнага тэлебачання.

Як сведчаць супрацоўнікі РКП "Антэна" і "Шанц", акрамя праграм БТ, ОРТ, РТР, С-Пб, НТВ, НТВ-плюс, "Свет

кіно", у хуткім часе праз касмічнае тэлебачанне чакаецца рэтрансляцыя яшчэ двух каналаў: "Еўраспорта" і расійскай праграмы "2х2", а ў перспектыве, у залежнасці ад фінансавых і тэхнічных магчымасцяў, яшчэ і НТВ-плюс "Спорт", "Наша кіно", "Музыка". Дарэчы, частотны канал ОРТ, які Дзяржтэлерадыё мяркуе перавесці пад 2-ю праграму БТ, незалежна ад гэтага будзе прымацца іхнімі

абанентамі ў поўным аб'ёме ад 5 гадзін раніцы да 1 гадзіны ночы.

Тым, хто жыве ў зоне ахопу кабельнага тэлебачання і жадае да яго падключыцца (патрэбна, каб іх у жылым доме было не менш за 75%), неабходна за ўстаноўку і першапачатковую наладку ўнесці 120 тысяч рублёў. Абаненцкая плата складае 14 тысяч рублёў на месяц.

Алесь ЦАДКО.

Краязнаўства

Паляванне на камяні

ВІЛЕЙКА. Гэтымі днямі на Вілейшчыне працавала экспедыцыя інстытута геалагічных навук Акадэміі навук.

Вучоныя даследавалі раён з мэтай выявіць радкія і каштоўныя геалагічныя аб'екты прыроды, такія як буйныя і культывыя валуны, асобныя

формы рэльефу, геалагічныя агаленні. Удзельнікі экспедыцыі даследавалі і апісалі не толькі вядомыя раней аб'екты прыроды, але

таксама выявілі і шэраг новых, невядомых да гэтага часу. Гэта буйныя валуны, агаленні міжледніковых адкладанняў з рэшткамі старадаўніх раслін. Некаторыя валуны аказаліся культывымі, і іх яшчэ трэба будзе вывучаць археолагам. З экспедыцыяй працавалі і мясцовыя краязнаўцы.

Па выніках работы вучоныя складуць справаздачу, якая будзе прадастаўлена ў мясцовыя органы ўлады з прапановай аб'явіць найбольш каштоўныя аб'екты геалагічна-мі помнікамі прыроды.

Аляксандр ЗАЙЦАЎ.

На здымку: удзельнікі экспедыцыі вывучаюць культывыя валуны ў вёсцы Мішуты Вілейскага раёна.

Фота аўтара.

**Зорка
над
Беларуссю**

МАЛАДЗЕЧНА. За сваю шасцісотгадовую гісторыю Маладзечаншчына была сведкай не толькі шматлікіх войнаў, паўстанняў і перамоў, але і яркіх культурных падзей.

Менавіта ў канцы XVIII стагоддзя быў закладзены грамадзяны культурны пласт, які неўзабаве пачаў даваць першыя станоўчыя вынікі. Гэтая важная місія яго ўтварэння належыць некалькім пакаленням старажытнага магнацкага роду Агіньскіх. Зярынткі духоўнасці, кінутыя ў пладаносную глебу краю, прыжыліся і пачалі даваць квецень імёнаў, якія з часам склалі гонар не толькі беларускага мастацтва, але і суседніх краін.

Намагаючыся Агіньскага 26 жніўня 1811 года з Бабруйска ў Маладзечна было пераведзена шляхецкае вучылішча, якое часова кватаравала ў палацы маладзечанскага ўладальніка Францішка Ксаверыя. Разам з кіраўніком установы Шумска, навуэнцамі ў мястэчка пераехаў і настаўнік жывапісу Аляксей Зорка, які для развіцця творчых здольнасцей

вучняў арганізаваў пры вучылішчы студыю жывапісу.

Маладзечанскае шляхецкае вучылішча для многіх беларусаў стала прыступкай у вялікае жыццё. Можна меркаваць, што ў свой час студыю жывапісу Аляксея Зоркі наведаў выхаванец установы, будучы публіцыст, выдавец, гісторык, бібліяграф Леонард Ходзька. Пазней, калі ён стаў сакратаром кампазітара Міхала Клеафаса Агіньскага, то рабіў і збіраў замалёўкі казачных залескіх мясцін.

Апошнія звесткі пра Аляксея Зорку адносяцца да 1815 года, калі Міхал Клеафас перадаў у дар вучылішчу бібліятэку, якая налічвала некалькі тысяч тамоў і значную колькасць музычных інструментаў.

Нават у такіх невялічкіх мястэчках, як Маладэчна ў XIX ст. ішло сваё культурнае і мастацкае жыццё. Няхай не такое яркае, насычанае, як у буйных гарадах і сталіцах, але яно было. І данесла аб сабе шэраг цікавых імён і падзей. І цяпер, праз час, становяцца больш зразумелымі тыя мастацкія працэсы, якія адбываюцца цяпер. Яны не маглі з'явіцца на пустым месцы.

Ірына ЗУБРЫЦКАЯ,

навуковы супрацоўнік Мінскага абласнога краязнаўчага музея.

Карэльская бяроза беларускага паходжання

МЯДЗЕЛ. У Навамядзельскім лясніцтве і калгасе Нарач на беразе возера растуць карэльскія бярозы. Гэта натуральныя пасадкі.

Галоўны спецыяліст міністэрства лясной гаспадаркі Валерый Пабірушка тлумачыць, што карэльская бяроза, славуца сваёй чароўнай струк-

турай дрэва, выяўлена ў Беларусі прыблізна ў той жа час, што і ў Карэліі, - ў XVIII стагоддзі.

У канцы мінулага стагод-

дзя тут вялі нарыхтоўку мудрагеліста пераплеценай драўніны і адпраўлялі яе ў Пецярбург. Сёння ў Беларусі існуе дзяржаўная навукова-тэхнічная праграма, якая прадугледжвае не толькі ахову і вырошчванне мясцовых карэльскіх бяроз, але і іх прамысловае выкарыстанне.

Святлана САРОКА.

Па сакрэту ўсяму свету

Салата са свежых грыбоў

Добра прамытыя грыбы зварыць у падсоленай вадзе, ахаладзіць, нарэзаць тонкімі скрыпелчкамі. Алеі узбіць з воцатам, дадаўшы соль і молаты чорны перац.

Гэтай сумессю заправіць грыбы, зверху пасыпаць змельчанай зелянінаю птарушкі. На паўкілаграма грыбоў неабходны 2 сталовыя лыжкі алею, 1 ст. лыжка воцату, соль, перац, птарушка.

Адам і Ева

Перавага мужчынскім далоням

Адпачынак на беразе мора - гэта не толькі "сонце, воздух и вода - наши лучшие друзья". Гэта дэманстрацыя цела, прычосак, татуіровак і, безумоўна, купальнікаў, плавак. Сёлета я адпачываў на Чорным моры і пільна ўглядаўся ў натоўп адпусчнікоў.

1. Учарашні дзень. У адкрытых плаўках (звычайных, у нашым разуменні) - адзінкі. Заходнееўрапейская мода на плаўкі-шорты дасягнула Усходу.

2. Колер. У модзе блакітны колер з марской сімволікай: рыбкамі, водарасцямі. На некаторых - купальнікі пад афіцыйны колер дзяржаўных сцягоў.

3. Навінкі. Для жанчын у тамтэйшых крамах шмат кааператывнай прадукцыі, дзе верх купальніка зроблены пад мужчынскія далоні. Прадаюцца плаўкі-хамеле-

оны. На магазінных паліцах яны шэрыя, на сонцы - жоўтыя, а ў вадзе - блакітныя. Навінка каштуе да 100 долараў ЗША.

4. Рэтра. Моладзь на плаўкі чапляе даўнейшыя значкі. Напрыклад: "60 лет Советской власти", "Юный кролик-ловод".

5. Экспрэсія. Дзяўчаты (17-18-гадовыя) замест сапраўднага верху купальніка выкарыстоўваюць фарбу. Размалёўваюць часткі цела. Заходзяць у вадку пад пахвальных выкрыкі мужчын.

Адам САВІЦКІ.

Сакрэты старога майстра

Як аднавіць на пергаменце старое выцвілае чарніла

Дастакова тое месца на пергаменце, адкуль чарніла сышло, пакрыць з дапамогаю пэндзля сло-ем сярністага амонію.

Спосаб выпрабаваны даўно і яго ў адпаведных выпадках паспяхова скарыстоўваюць ажно ў Оксфардскай бібліятэцы.

Каляндар прыроды

Жнівень

Жнівень. Канчаецца лета. Жнівеньскае сонца спяшаецца аддаць людзям перад надыходзячымі халоднымі днямі сваю цеплыню і ласку. Але праменні яго цяпер не такія гарачыя, як у ліпені. Дзень пакараецца, а ночы сталі даўжэйшымі.

Багаты на дары прыроды жнівень! У садах хораша пахнуць антонаўкі, пепінкі, ранеты. Сукі яблыні ад цяжару плодоў прыгінаюцца да зямлі. Паспелі грушы і слівы. У гарадах выраслі агуркі і ранняя капуста, пачырванелі памідоры. Буіна цвітуць астры, успыхваюць вогненна-чырвонымі пясціткамі вярбіны. Ад кветак і яблыкаў сцелецца неверагодна густы і смачны пах, ажно кружыцца ў галаве.

На баравінах дружна пачалі расці баравікі, у сасоніку кучкамі жаўцеюць лісічкі, багата стала казлякоў, махавікоў, сыраежак, падбярэзавікаў і падасінавікаў. У кожнага грыба свая афарбоўка. У баравіка, які вырас у лісцевым лесе, шапачка светлая, а вось у таго, што вырас у ельніку, - цёмна-карычневая. Падбярэзавікі на балоце і ў лесе - таксама розныя па афарбоўцы.

Але сярод вялікага свету грыбоў самыя рознакаляровыя - сыраежкі. Грыбнікі да іх ставяцца па-рознаму. Адны збіраюць іх, іншыя не. Калі везці іх здалёк, яны пакрышацца, страцяць свой выгляд. Але сустрача з імі ў лесе заўсёды радуе. Большасць сыраежак - грыбы ядомыя, але ёсць сярод іх і ядавітыя. Таму не варта збіраць усе сыраежкі запар. Не збіраюць і вялікіх расккрытых сыраежак.

У канцы месяца ў лесе з'яўляюцца апенькі. Народ у жніўні заўважае: "Паявіліся апенькі - лета на зыходзе".

У прыказках і прымаўках народ у жніўні мудра прык-

Дамашні лекар

Парады для чытачоў "РГ" дае Канстанцыя Мэлэр (яе кнігу "НАТУРАЛЬНЫЯ СРОДКІ ПРЫ РАСПАЎСЮДЖАННЫХ ХВАРОБАХ" пераклала Таццяна Завадская, Маладзечна). Методыку Канстанцыі можна ахарактарызаваць больш зразумелым для большасці словам "натуральны", хаця па сваёй сутнасці яна якраз набліжана да традыцыйных (г. зн., натуральных) метадаў лячэння і аздаравлення.

Дамашняя аптэчка хуткай дапамогі

Дамашняя аптэчка павінна быць у кожным доме і знаходзіцца пад рукой. Акрамя ваты, марлі, марлевых сурвэтак, бінтоў ды лейкопластыра ў ёй мусяць быць таксама гомеапатычныя сродкі - настойкі календулы, арнікі, крапівы пяскучай (Urtica Urens), іншае.

Настойка календулы

Прыманняецца пры парэзах, ранах, укусах, уджалваннях, апёках ротавай поласці гарачай ежай, для паласкання рота пасля выдалення зуба, для вылячэння варыкозных язваў і інш. Спачатку трэба падрыхтаваць раствор - 20 кропель настойкі на маленькую лыжку гатаванай вады. Для апрацоўкі ран гэты раствор неабходна разліць у дзве ёмістасці, папярэдне абшпараныя кіпенем. Адну порцыю выкарыстаць для прамывання раны ватным тампонам у накірунку ад цэнтра да краёў. У другой ёмістасці намачыце стэрыльную марлеву сурвэтку, дастаткова вялікую, каб поўнасцю накрыць рану, а таксама ватны тампон. Чыстую

рану накрыйце сурвэткай і прыкладзіце тампон. Зверху накрыйце тампон ватаю ці адрэзам чыстай фланелі і добра забінтуйце, але не надта туга.

Калі рана нагнойваецца, то сурвэтка будзе прыставаць і каб яе лёгка аддзяліць, трэба намачыць яе на гадзіну-дзве. Затым ізноў закрыйце рану чыстай сурвэткай і тампонам, змочаным у растворе, як і ранейшы. Калі рана не нагнойваецца, марлеву сурвэтку мяняць не трэба, але тампон варта змочваць нанова і ўкладваць паверх сурвэткі кожныя 3-4 гадзіны.

Кітайскі сродак трохтысячагадовай даўнасці для лячэння гнойных ран - хлебная плесень; яго сучасны эквівалент - пеніцылін.

Жывёлы залечваюць раны ўласнай слінаю, і нам варта не баяцца скарыстоўваць сваю сліну для вылячэння ран, укусаў, уджалванняў і г. д., бо сліна мае антысептычныя і лячэбныя ўласцівасці і можа быць скарыстаная без усялякіх апасенняў, калі пад рукой няма іншых сродкаў.

Зірні на неба

Жнівеньскі зорапад

Многія людзі лічаць, што метэоры маюць зорную прыроду. "Зорка ўпала, - нэрэдка чуем мы ад чалавека, які назірае метэор. - Давай загадаем жаданне." Спрадзёку сваяшчэннікі пераконвалі людзей, што "падаючая зорка" - "нябеснае знаменне", якое прадказвае катастрофічныя падзеі.

Старажытныя летапісы захоўваюць звесткі аб метэорах прыблізна з 1000 года. Можна быць, агнядышны Цмок, трывала прапісаўся ў незлічонай колькасці казак, нарадзіўся, як адзін з вынікаў вытлумачэння метэорных з'яў. Яркія метэоры (баліды) нашым далёкім продкам маглі ўяўляцца змеямі, якія вывяргаюць полымя, а драбненне балідаў на некалькі частак магло выклікаць думкі аб шматгаловасці нябесных пачвар.

А метэоры - гэта малечкі часткі касмічнага рэчыва, што ўспыхваюць і згараюць у шчыльных сляях зямной атмасферы (ад грэч. meteoros - "які лунае ў павя-ры").

Штогод з 25 ліпеня па 20 жніўня можна назіраць метэоры патоку Персеідаў (персеіды). Ночы з 10 па 13 жніўня найбольш імі багатыя. Максімальная колькасць метэораў назіраецца звычайна ў перадранішнія часы 12 і 13 жніўня (бліжэй да раніцы сузор'е Персея знаходзіцца амаль у зеніце, таму метэоры будзе цудоўна відаць практычна па ўсім небе). За дзве перадранішнія гадзіны можна ўбачыць некалькі дзесяткаў яркіх метэораў. Застаецца загадаць жаданні і спадзявацца на іх здзяйсненне.

Іван СЯРГЕЙ.

Касеты - поштай

МІНСК. На складзе БГФ "Наша Ніва" ёсць касеты (кошт 32000 + 7000 БРБ). Сёння мы змяшчаем змест часткі касетаў.

1. Апен-95. Нармалёк.
2. Апен-96. Нармалёк-2 альбо мафія.
3. Вольга Акуліч. Троххутнік.
4. Вальжына Цярэшчанка (1991-95).
5. Беларускія народныя казкі.
6. Музычныя казкі (1996).
7. Бонда. Найлепшыя песні.
- 8-9. Данчык.
10. Новае неба. Дзеці чорнага гораду (1991).
11. Новае неба. Сон у трамваі (1994).
12. Новае неба. Go home! (1995).
13. Новае неба. Мая Краіна (1996).
14. Крама. Хворы на рок-н-рол (1993).
15. Крама. Гэй, там, налівай! (1994).
16. Крама. Камендант (1995).
17. Крама. Лебшыя песні (1993-95).
18. Мроя. Найлепшыя песні з праграмаў 1988-1990 г.
19. NRM. Lalalala (1995).
20. NRM. Одзірыдзідзіна (1996).
- 21-24. Беларуская музычная літаратура (т. 1-4).
- 25-28. Залаты фонд беларускага рок-н-рола (т. 1-5).
29. Рок па вакацыях-96.
30. Будзьце аптымістамі, рабіце дзетак (Новае неба. Ляпис Трубецкой. NRM. Папац, 1996).
- 31-33. Беларускі джаз.
34. Беларуская гітарная музыка (1996).
35. Беларуская сімфанічная музыка (1996).
36. Яўген Паплаўскі. Творы (1996).
- 37-39. Лебшыя музычна-драматычныя творы радыёстанцыі "Беларуская маладзёжная".
40. Андрэй Мельнікаў. Успамін (1994-1995).
41. Андрэй Мельнікаў. Салам Саўкам (1993).
42. Андрэй Мельнікаў. Песні выгнання (1991-1993).
43. Андрэй Мельнікаў. Камяні майго вогнішча (1994-1995).
44. Андрэй Мельнікаў. Да апошняга камісара (1995-1996).
45. Андрэй Мельнікаў. Гэта мы (1996).
46. Андрэй Мельнікаў. Шлях. 2 часткі (1996).
47. Уліс. Краіна доўгай белахмары (1990).
48. Уліс. Чужаніца (1991).
49. Уліс. Танцы на даху (1993).
50. Уліс. Life-96.
51. Уліс. Блуканне (1996).
52. Мясцовы час. Наша ўскраіна (1991).
53. Віктар Шалкевіч. Смутны беларускі блюз (1996).
54. Палац (1995).
55. Песні беларускіх бардаў (1992).
56. Рок супраць рэвалюцыяў (Новае неба. Зіндан. Уліс. Мроя. Крама, 1994).
57. Маладзёжныя хрысціянскія спевы. Прыйдзі і праслаўляй (1996).
58. Ліцвіны. Неба і зямля (1994).
59. Ліцвіны. Пятае сакавіка (1996).
60. Зміцер Бартосік. Да пабачэння... (1996).
61. Уладзімер Клімовіч. Дзеці вятроў (1997).
62. Камелот. У краіне талераў (1995).
63. Ігар Палівода "Максім" (1997).
64. Неруш (1997).
65. Апен. Нармалёк (1995) кошт 27000 + 7000 БРБ.
66. Новае неба. Выбранае. Песні з альбомаў 1990-1996 г.
67. Уліс. Ратуіце вашыя душы. Песні з альбомаў 1996 г.
68. NRM. Made in NRM. Песні з альбомаў 1995-1996 г.

Касеты можна заказаць па тэл. у Маладзечне 53769. Алесь Дудко.

Агарод на балконе

ВІЛЕЙКА. Упершыню бачыў, як расце морква ў алюмініевым тазе. Цыбуля, агуркі, часнок пазалазілі ў фанерныя скрынкі. А побач у вёдрах на сонейку грэлася вада для паліву.

Агарод на балконе трымае Марына Падшыб'якіна. Яна жыве ў аднапакёўцы.

- Жыццё дарагое, ды і здароўя няма, каб трымаць сапраўдны агарод, - гаворыць жанчына.

Калі пашчасціць, яна нарыхтуе са свайго балкона агародніну на зіму. А не, дык у сезон вітаміны да стала першая справа. Яна, як урач, гэта ведае.

Васіль САВІЦКІ.

**Мы чакаем Вас у рэдакцыі
"Новай газеты Сморгоні"
(Савецкая 21, 3 пав.) Даводкі: 3-30-10**

TRANSPART

ЗАПЧАСТКІ да МАЗа,
дыз. паліва. Т. (01773) 50837.

ПРАДАМ

■ ГАЗ 66, крыты тантам, бартавы, вайсковы. Т. у Малад. 53999.
 ■ А/м Форд-Эскорт, 84 г. в., растаможаны, у добрым стане. Т. у Малад. 50117.
 ■ ГАЗ-52, у добрым стане. Т. у Малад. 65175 (пасля 18-00).
 ■ ФВ-Гольф-2, 86 г. в., 1,3 л, бензін, чырвоны, 3 дзвярэй, з Германіі, нерастаможаны, выдатны стан, \$2100. Т. у Малад. 33753.
 ■ Мерседэс-200D, 82 г. в. Т. у Малад. 63369.
 ■ Да Аўдзі-100 Авант, 83 г. в., 2,2і, 5-КПП, інжэктар, генератар, г/у руля з рэзілкай, шрусы, паўвосі, задні бампер, стойкі і інш. з/ч. Т. у Малад. 74119 (з 9-00 да 18-00), 65421 (з 18-00 і ў вых. дні).
 ■ А/м Шкода-Форман, 93 г. в., зарэгістраваны ў РБ. Т. у Малад. 52953.
 ■ ВАЗ 21063, 88 г. в., прабег 87000 км. Зімой не эксплуатавалася. Т. у Малад. 54482 (да 22-00).
 ■ Аўтазапчасткі да а/м Опель-Рэкорд; катацыкл К-650 з уральскім рухавіком. Т. у Малад. 63029 (пасля 18-00).
 ■ А/м Опель-Рэкорд, 86 г. в., люк, тытан-дыскі, з правам продажу. Т. у Малад. 52487.
 ■ А/м ВАЗ 21051, 82 г. в., у добрым стане, капрамонт 1993 г. Звартацца пасля 20-00, тэл. у Малад. 57963.
 ■ ЗІЛ-130 (дизель); 131 на з/часткі; аўтобус "Волгарь" (будка, кабіна, рама, рэсурсы, масты); ёмістасці пад паліва; трактары ЮМЗ-6Л і МТЗ-50. Т. у Малад. 68209 або 68255 (пасля 20-00).
 ■ А/м ВАЗ 21011, 78 г. в., у добрым стане, цана па дамоўленасці. Т. у Малад. 52828.
 ■ А/м ВАЗ 2107, 92 г. в., выдатны стан, адзіны гаспадар, нядорага. Т. у Малад. 63918, 52616 (удзень).
 ■ Вольва-126-200 на запчасткі. Т. у Малад. 58303 (пасля 18-00).
 ■ Малад Карпаты-2, 89 г. в., \$120. Т. у Малад. 34773.
 ■ А/м Опель-Кадэт, 83 г. в., у добрым стане. Т. у Малад. 62779.
 ■ Фольксваген-Джэта, 10.1985 г. в., 1,85, 4 дзвярэй, 5-КПП, сіні металік, люк, стэрза, літвыя дыскі, нерастаможаны. Т. у Малад. 63847, 69127.
 ■ Запчасткі да ВВ-Джэта-ІІ, 84 г. в., 5-КПП, бензін. Т. у Малад. 63968, Коля.
 ■ Запчасткі да Audio-80. Т. у Малад. 29334 (пасля 20-00).
 ■ А/м Аўдзі 100, 81 г. в. Т. у Малад. 70797.
 ■ ІЖ-2715 (каблук), 90 г. в. Аплата: наўн./безнаўн. Т. у Малад. 62518.
 ■ А/м Опель-Рэкорд, 83 г. в., 2.3D, 5-КПП, пераходны цёмна-сіні, добры стан, цана па дамоўл. Т. у Малад. 66790.
 ■ А/м Варбург-353W, 77 г. в., у добрым стане, запчасткі да яго, прабег 78 тыс. км, за \$400. Т. у Малад. 61780.
 ■ А/м Рэно-25, 85 г. в., 2,2л, камп'ютэр, гідраўзмацняльнік, ц/з і інш., растаможаны. Т. у Малад. 77198.
 ■ Дзверы і КПП да ВАЗ. Т. у Малад. 34377 (увечары).
 ■ М-412, 84 г. в., у добрым стане, кап. рамонт у 96 г. Т. у Малад. 58462.
 ■ Рухавік да а/м Опель-Кадэт, 1,6, дизель на запчасткі з дакументамі; новыя поршні да ВАЗ, Д 79,8. Т. у Малад. 53645 (з 15 да 20).
 ■ МТ Днепр і шмат запчастак, нядорага. Т. у Малад. 34343.
 ■ ГАЗ-24, 80 г. в., на хаду. Т. у Малад. 58291.
 ■ А/м ВАЗ-2101, 81 г. в., у добрым стане. Т. у Малад. 53579.
 ■ А/м ВАЗ 2101, 74 г. в., у выдатным стане. Т. у Малад. 53493 (пасля 18-00).
 ■ ФВ-Пасат-Універсал, 84 г. в., 1,6 л, бензін, нерастаможаны, 5 кпп, фаркоп. Т. у Сморг. 52410.
 ■ А/м Форд-Эскорт, растаможаны. Т. у Малад. 33363.
 ■ Катацыкл Днепр з калёскай, прабег 2000 км, цана па дамоўленасці. Т. у Ашм. 20115.
 ■ Мікрааўтобус Mercedes-407, 84 г. в., г/п 2,5 т, нядорага. Т. у Малад. 71837.
 ■ Да ВАЗ-2101 рухавік пасля капрамонта, каленвал, помпу, карбоку, дзверы вадзіцеля б/у, прычэпны; запчасткі да ЗАЗ. Т. у Малад. 58690.
 ■ М-412, 90 г. в. Т. у Малад. 56127.
 ■ Мотаблок, прычэп Зубраня. Т. у Сморг. 96556 (дам.), 21660 (раб.).
 ■ ЛУАЗ, 90 г. в., пластыкавы верх, \$1100, магчымы торг. Т. у Малад. 57633, 57271.
 ■ ВАЗ-21063, 88 г. в., \$2000. Т. у Сморг. 51876.
 ■ А/м ВАЗ-2106, 84 г. в., рух. 06, колер сіні, \$2000. Т. у Сморг. 32331.
 ■ Масквіч Комбі, 83 г. в., бензін, газ. Т. у Сморг. 32524 (8-00 - 17-00).
 ■ Прычэп аўтамабільны, новы. Т. у Сморг. 21921, 51682.
 ■ ВАЗ 2106, 82 г. в., \$2200. Т. у Сморг. 51682, 21921.
 ■ Тэрмінова аўтамабіль Фольксваген Пасат, 79 г. в., бензін, у добрым стане, звартацца па т. г. Сморгонь 93432.

■ Опель-Рэкорд 2.3, 83 г. в., дизель, 5 КПП, добры стан, знаты з улку. Т. у Малад. 66790, Сяргей.
 ■ Да Опель-Рэкорд задні мост, прычэпнае прыстававанне. Т. у Малад. 53270.
 ■ Рэдуктар Масквіч, б/у, у добрым стане. Т. у Малад. 54549.
 ■ Матор ВАЗ 1500, б/у, у добрым стане, тання. Т. у Малад. 54549.
 ■ ВАЗ 2103 на запчасткі, у добрым стане. Т. у Малад. 54549.
 ■ А/м ГАЗ-53, 88 г. в., знаты з кансервацыі ў 1993 г., у добрым стане, можна на запчасткі. Т. у Малад. 54549.
 ■ А/м Опель-Кадэт, 87 г. в., нерастаможаны, 1,6 куб. см, дизель. Т. у Малад. 57283 (званіць пасля 21-00).
 ■ А/м ВАЗ-2103, 78 г. в., у добрым стане, знаты з улку. Т. у Малад. 68286.
 ■ Катацыкл ІЖ-Ю 5, у добрым стане, кабель алюмініевы 4х25, электраправод, батарэі чыгуныны. Т. у Малад. 65566.
 ■ ВАЗ-21013, 86 г. в. Т. у Малад. 52665, 60936.
 ■ А/м ВАЗ-21061, 84 г. в., \$2500. Т. у Малад. 69211.
 ■ М 412, 89 г. в., сельскі варыянт. Т. у Малад. 57571.
 ■ Катацыкл Ява-350-634, 79 г. в., у выдатным стане, \$150, торг. Т. у Малад. 62305.
 ■ Катацыкл Ява-634 з калёскай. Т. у Малад. 79247.
 ■ Запчасткі да ВВ Джэта-1, дизель, КПП4, ацяпляльнік, правы задні ліхтар. Т. у Сморг. 31202 (пасля 19-00), Павел.
 ■ ВАЗ 21063, 85 г. в., колер зялёны, прабег 110 тыс. км, \$2800, торг. Т. у Сморг. 31202.
 ■ Катацыкл ІЖ-Ю2 з калёскай, лодку "Казанка". Т. у Малад. 63242.
 ■ А/м М-2140-1978 г.в. пасля капрамонта за \$850, поршневу групу да ГАЗ-21, міні-культыватар з насадкам для дачнага ўчастка. Т. у Малад. 71198.

КУПЛЮ

■ ВАЗ-2109, 88-91 г. в. Т. у Малад. 98189.
 ■ Рухавік да а/м ЗІЛ-131 ці блок рухавіка. Т. у Малад. 52953.
 ■ Аўтапрычэп Зубраня, б/у. Т. у Малад. 53786.
 ■ Катацыкл Ява 350/638, нядорага. Т. у Малад. 67791.

НЕРУХОМОСЦЬ

ПРАДАМ

■ Недабудаваны катэдж у Лебедзеве. Т. у Малад. 77732, 50208.
 ■ Дачу ст. Ласі або памянню на аўтамабіль. Т. у Малад. 52608.
 ■ Дачу, ст. Уша. Т. у Мінску 785778.
 ■ 1-пак. кв-ру ў Валожыне. Т. у Малад. 54156.
 ■ Дом у в. Брусы Мядзельскага раёна або памянню на аўтамабіль. Т. у Малад. 33438 (увечары).
 ■ Дом каля Вілейскага вадасховішча, з усімі прыбудовамі або памянню на 1-пак. кв-ру. Т. у Малад. 53355.
 ■ Дом з гаспабудовамі ў Валожынскім р-не, магчымы абмен. Т. у Малад. 53732.
 ■ Прыватызаваны ўчастак 0,25 га ў в. Мянюткі з нулявым цыклам. Т. у Малад. 62232.
 ■ Гараж у ГК №5 (6х7), у ГК №12. Т. у Малад. 34342.
 ■ Тэрмінова 4-пак. кв-ру ў Маладзечне, можна з мэбляй і гаражом. Т. у Малад. 32869 (з 17-00 да 21-00).
 ■ Арыгінальны катэдж у 3-х узроўнях; 95% гатоўнасці, ўчастак 0,23 га, прыватызаваны. Т. у Малад. 71832.
 ■ Дом 2 паверхі 8х11 або памянню на 2-, 3-пак. кв-ру. Т. у Малад. 61680 (пасля 19-00).
 ■ Дачу 8х7, ўчастак 10 с., новая пабудова, за Красным 3 км, \$2000. Т. у Малад. 61680 (пасля 19-00).
 ■ Дом у в. Ганькавічы Валожынскага раёна. Т. у Малад. 77338 (пасля 18-00).
 ■ Катэдж у горадзе. Т. у Малад. 75370.
 ■ Катэдж, 77% гатоўнасці, без унутранай аддзелкі або мянню на кв-ру. Магчымы варыянты. Т. у Малад. 70589.
 ■ Паўдома з участкам 0,1 га або памянню на 1-пак. кв-ру. Т. у Малад. 52953.
 ■ 3-пак., кв-ру ў цэнтры Маладзечна. Т. у Малад. 52939.
 ■ Дачу ў Лазаўцы (3-і км) або памянню на а/м. Т. у Малад. 63149.
 ■ 1/2 жылога дома, гараж, хлэй, склеп, ўчастак 3 соткі, у цэнтры Вілейкі. Т. у Малад. 54939.
 ■ Цагляную дачу (Маладзечанскі напрамак), Татаршчызна, \$3000. Т. у Мінску 558617.
 ■ 4-пак. кв-ру ў цэнтры Маладзечна. Т. у Малад. 75414 (увечары), 68127.
 ■ 3-пак. прыватыз. кв-ру ў в. М. Страча Астравецкага р-на Гродзенскай вобл. Т. у Малад. 56780 (раб.).
 ■ 3-пак. кв-ру ў Мядзеле, 64/39,5/8. Т. у Мядз. 54625, у Фаніпалі 53358.
 ■ Дом у Сморгоні, 5х8, з гаспабудовамі, ўчастак 15 сот. Т. у Сморг. 36061 (пасля 19-00).
 ■ Невялікі дом, хлэй, 20 сот. у р-не Вілейскага вадасховішча. Т. у Малад. 58983.
 ■ Жылы дом з гаспабудовамі і мэбляй. Сморгонь, Чырвонаармейская, 37 (пасля 17-00).
 ■ Дом драўл., новы (68 кв. м, 15,5 сот., сад), 4600 ум. адз., у г. п. Свір. Т. у Мядз. 52626, 52400.

■ Зруб 6,5х7,5, Ілья Вілейскага р-на. Т. у Малад. 76256 (удзень), 76361 (увечары).
 ■ Тэрмінова драўл. 2-кват. дом, пл. 62 кв. м, сад, агарод, гаспабудовы, \$7000. Вілейка, зав. Стаўкі, 15.
 ■ 3-пак. кв-ру ў Докшыцах (гараж, хлэй) або памянню на Маладзечна. Т. у Малад. 66495.
 ■ Зямельны ўчастак 0,15 га паблізу ад Вілейскага вадасховішча. Т. у Малад. 53832.
 ■ Ададзёланую 4-пак. кв-ру новай планіроўкі, 3-і паверх, у Сморгоні. Т. у Ашм. 22722.
 ■ Дом у в. Готкавічы. Т. у Сморг. 31168.
 ■ Паўдома ў цэнтры Вілейкі, вул. Дзяржынскага. Званіць у Маладзечне 20413 (увечары).
 ■ Дом у Маладзечне. Т. у Малад. 53406 (пасля 17-00).
 ■ 3-пак. кв-ру ў Вілейцы або памянню на 1-пак. з даплатай. Т. у Полацку 63886.
 ■ 2-пак. кв-ру; аўтамабіль ЛУАЗ; гараж у р-не хлебазавода; відэаплэер AIVA. Т. у Малад. 60851.
 ■ Дом у прыгарадзе Сморгоні або памянню на кв-ру ў Маладзечне ці Сморгоні. Вёска Рыбакі, д. 42.
 ■ Недабудаваны катэдж, тання. Т. у Малад. 79247.
 ■ Катэдж недабудаваны, 10,8х12,6; 2-паверховы, у 3-х узроўнях у в. Залессе Сморгонскага р-на і сталярныя вырабы асобна, нядорага. Т. у Сморг. 22134.
 ■ 2-пак. кв-ру ў Вілейцы, 51/30/8,5 кв. м. Т. у Малад. 55778.
 ■ 2-паверх. дачу з цэгла ў в. Укропенка (аддзелка, печ, камін, калодзеж, 12 сот., сад). Т. у Сморг. 52185 (пасля 18-00).
 ■ Кватэру ў Докшыцах. Т. у Малад. 66495.
 ■ 1-пак. кватэру. Т. у Малад. 68684.
 ■ 2-пак. кв-ру ў Вілейцы (Зенітаўскі р-н). Т. у Малад. 53057.
 ■ Дачу ст. Уша, дом 5х7, 10 сотак, гаспабудовы. Т. у Малад. 64485.

КУПЛЮ

■ 1-пак. кв-ру, 1-2 паверх. Разгледжу ўсе варыянты. Т. у Малад. 34343.
 ■ Зямельны ўчастак ці недабудаваны катэдж у р-не в. Рагазы. Магчымы абмен на жыллё ў горадзе. Т. у Малад. 52953.

МЯНЯЮ

■ 2-пак. кв-ру ў Паставах на 2- або 1-пак. кв-ру ў Мінску, Вілейцы ці Маладзечне. Т. у Малад. 70259.
 ■ 2-пак. кв-ру на ст. Залессе Сморг. р-на (ёсць хлэй, агарод, блізка ад станцыі) на 2-пак. кв-ру ў Маладзечне, разгледзім любыя варыянты. Т. у Малад. 22152 (увечары).
 ■ Дзве часткі дамоў у розных раёнах Маладзечна (участкі, гараж, тэлефон) на 2- ці 1-пак. кв-ру ў Маладзечне ці ў Мінску па дамоўленасці. Т. у Малад. 54758 (раб.), 34758 (дам.).
 ■ 2-пак. кв-ру ў Мазыры на 2- ці 3-пак. у Маладзечне. Т. у Валож. 54535.
 ■ 2-пак. кв-ру. 9 км ад Мінска, 1-я Мінская птушкафабрыка на 2-пак. у Маладзечне. Т. у Малад. 68594.
 ■ Драўляны дом, 72 кв. м у Маладзечне на кв-ру або прадам. Т. у Малад. 52660.
 ■ Гараж у кааператыве №5 (Лясныя) на іншы кааператыв. Разгледжу розныя прапановы. Т. у Малад. 51170.
 ■ Дачу ў Забалоці, гараж каап. №5 на 1- ці 2-пак. кв-ру з даплатай у Маладзечне або прадам. Т. у Малад. 51170.
 ■ 2-пак. кв-ру Мінск (9 км ад горада) на 2-пак. у Маладзечне. Т. у Малад. 68594.
 ■ 4-пак. кв-ру ў Маладзечне на 2-пак. у Мінску. Т. у Малад. 75414 (увечары), 68127.
 ■ Катэдж у Лебедзеве на 3-, 4-пак. кв-ру ў Маладзечне або прадам. Т. у Малад. 69706.
 ■ 1-пак. кв-ру ў Лангепасе Цюменскай вобл. на дом у Мінскай вобл. Т. у Малад. 76800.
 ■ 2-пак. кв-ру (без выгод) у Драгічыне Брэскай вобл. на кв-ру ці дом у Мінскай вобл. або прадам за \$2800. Т. у Малад. 76800.
 ■ 2-пак. прыватызаваную кв-ру ў Маладзечне на кв-ру ў Гродне. Т. у Малад. 75503.
 ■ 2-пак. прыватызаваную кв-ру ў в. Асінаўшчызна Сморгонскага р-на з усімі выгодамі (уч-к 12 сот., уч-к пад гараж, хлэй, тэлефон) на 1-пак. у Сморгоні ці Маладзечне. Т. у Сморг. 96219.
 ■ 3-пак. кв-ру ў Вілейцы на дзве 1-пак. або на 2- і 1-пак. Т. у Малад. 56919.

ЗДАМ

■ Уч-к у Лебедзеве. Т. у Малад. 77732, 50208.
 ■ 3-пак. кв-ру ў в. Заскавічы ці 3-пак. кв-ру ў Сморгоні на Маладзечна або прадам. Т. у Малад. 27319.
 ■ Гараж у ГК на вул. Прыгараднай. Т. у Малад. 34574, 28378 (пасля 18-00).

НАЙМУ

■ 1-2-пак. кв-ру ў цэнтры, з тэлефонам. Т. у Малад. 70132.

ЗНАЁМСТВЫ

■ Малады мужчына, 38/160, пазнаёміцца з жанчынай да 30. Можна з дзіцём. 222310 Маладзечна-4, IV-ВН 653315.

■ Сур'ёзны прыгожы мужчына, 45/176/80, разведзены, забяспечаны, пазнаёміцца з прыгожай тэмпераментнай брунеткай, забяспечанай жыллем у Маладзечне. Намеры сур'ёзна. 222310 Маладзечна-7, прад'яўніку пашпарта VII-ВН 535017.
 ■ Пазнаёмлюся з інтэлігентным, прывабным мужчынам да 45 год, аб сабе: 37/163, намеры сур'ёзна. Маладзечна-4, XI-ВН №654605.
 ■ Жанчына, 32/164, без асаблівых праблем, адно дзіця, чакае пісьма ад разумнага, сур'ёзнага чалавека. Сморгонь, гал. пашт., прад. пашп. VДР №666311.
 ■ 53/158, прывабная бландынка, схільная да паўнаты, вышэйшая адукацыя, пазнаёміцца з мужчынам, не ніжэйшым за 170 см, няпоўным. Маладзечна, д/з, XII-ВН №713902.
 ■ Пазн. для стварэння сям'і з мужч. да 52 год, які не п'е. Аб сабе: 47-156-70, Казрог. Маладзечна-6, III-ВН №682279.
 ■ Пазнаёмлюся з добрай адзінокай жанчынай без шкодных звычак, узростам 40-45 год, з жыллем. Аб сабе: 42/168. 231000 Сморгонь, у/п VI ДР №577340.

ПАСЛУГІ

■ Паслугі прыватнага юрыста А. Дзергачова ў галіне гаспадарчага і падатковага заканадаўства (ліцэнзія Мінюста РБ №20 ад 18.11.94 з тэрмінам дзеяння 5 год). Т. у Сморг. 51498, 52809.
 ■ Відаздымка. Т. у Малад. 29274.
 ■ Пракат імартных вясельных убораў. Вялікі выбар мадэляў. Т. у Малад. 50825.
 ■ Група "Двое", музычнае абслугоўванне вяселляў, банкетна. Т. у Малад. 61392.
 ■ Салон-пракат для маладых "Юнона" запрашае. Вул. Касманаўтаў, 13 (былы камбінат надомнай працы). Т. у Малад. 70879.
 ■ Рамонт відэаапаратуры. Т. у Малад. 61392.
 ■ Якасна выканаем тынковачыя работы. Т. у Малад. 63585.
 ■ Вясельныя убory. Маладзечна, Вялікі Гасцінец, 74а, кв. 18.

РОЗНАЕ

ПРАДАМ

■ Байдарку 3-месную, новую. Т. у Малад. 53999.
 ■ УАМАНА 580, 51. Т. у Малад. 61392.
 ■ Швейную машыну з гарантыяй. Рамонт швейных машын. Т. у Малад. 64737.
 ■ 1-пакатую кватэру (20/32 кв. м), Беразінскае; бензапліт "Дружба-4М"; пішучую машынку "Ятрань". Т. у Малад. 64790.
 ■ Рыс драбленны, шліфаваны, оптам, дробным оптам. Т. у Малад. 63067.
 ■ Шчэнят Мясціна Неаполітана з выдатнай радаспелай (благітнай афарбоўка). Т. у Малад. 76911.
 ■ Шыфер і цэглу чырвоную Радзівіцкую. Т. у Малад. 52852 (рабочы).
 ■ Гандлёвае абсталяванне, маразільны, усё б/у, лостэркі, металічныя дзвярныя راشоткі. Т. у Малад. 62764, 50204.
 ■ Пераносную электрастанцыю (новую). Т. у Малад. 63029 (пасля 18-00).
 ■ Бензапліт вытв. Швецыі. Гарантыя 6 месяцаў. Т. у Мінску 631621.
 ■ Самаробны зварачны апарат пад 220 вольт; шланг з тросам пад вібратар. Т. у Малад. 60912, 33084 (пасля 18-00).

■ Швейную машыну "Чайка", нядорага. Т. у Малад. 42045.
 ■ Вібрастанок для вырабу блокаў з бетонамшалайка. Сморгонь, вул. В. Сінкевіч, д. 7, к. 55.
 ■ Лодку з алюмінію і кацёл на цвёрдым паліве. Т. у Малад. 69541.
 ■ Разборны корпус лодкі з алюмінію за \$100. Т. у Малад. 69541.
 ■ Дарожны веласіпед б/у, нядорага. Т. у Малад. 73822 (пасля 18-00).
 ■ КТ Гарызонт 6 1 тц 411 у добрым стане і запасы кінёскоп, новы. Т. у Малад. 73822 (пасля 18-00).
 ■ Новы эл. рухавік на 220V. Т. у Малад. 73822 (пасля 18-00).
 ■ 4-х канф. газавую пліту, б/у, нядорага. Т. у Малад. 73822 (пасля 18-00).
 ■ Дыван ручной работы. Т. у Малад. 64352.
 ■ Карову, узрост - 8 гадоў, ч/стракатую, добрую. Т. у Малад. 21545 (раб.).
 ■ К/т Рэкорд 726, ч/б Гарызонт 206, магнітафон Растаў, хал-к Саратаў, пральную машыну Рыга-60, пыласос Ракета. Усё б/у, нядорага. Т. у Малад. 70589.
 ■ Муз. цэнтр SONY GR-8, 4 канонкі, новы. Т. у Малад. 67287.
 ■ Веласіпед Турыст новы, пыласос, пральную машыну з цэнтрыфугай б/у, нядорага. Т. у Малад. 53645 (з 15-00 да 20-00).
 ■ Калёровы тэлевізар Фатон-736, новы кінёскоп, адлістраванне і гук выдатны. Т. у Малад. 64117 (пасля 18-00).
 ■ Калёсы (телегу). Т. у Малад. 34135.
 ■ Лодку Днепр з рух. 25 к. с., кіпячальнік КНЭ-100, з/ч да а/м М-412. Т. у Сморг. 52965 (пасля 18-00).
 ■ Новую пральную машыну Урал 4М (электрухавік фірмы Goldstar). Т. у Малад. 55215 (пасля 19-00).
 ■ ТАА Спектр прадае макаронныя вырабы і газаваную вяду оптам і дробным оптам. Т. у Сморг. 33029, 22443.
 ■ Халадзільнік Мінск-126, б/у, двухдзверную шафу. Т. у Малад. 57421.
 ■ Жарабца, 2 гады. Т. у Малад. 54017.
 ■ Калёску-камлект сіняга колеру б/у і новыя: шубу, 50 пам., падлеткавы ложак, убудаваную мэблю, плітку "кабанчы". Сморгонь-2, а/с 13 або Чапаева, 22-3, пасля 19-00.
 ■ Пральную машыну Сімбірка-2. Т. у Малад. 71189.
 ■ Кабылу з жарабём. Цана дагаворная. Т. у Малад. 21739 (з 18-00).

КУПЛЮ

■ Хадункі б/у. Т. у Малад. 69416.

ІНШАЕ

■ Здаецца вясельная сукенка, атласная, вытворчасці Францыі, нядорага. Т. у Малад. 66116.
 ■ Работа на даму. Канверт з а/а. 222310 Маладзечна, Касманаўтаў, 1а, кв. 59.
 ■ Уладальнік в/білета №3694417, падыдзіце ў 4 аддзяленне сувязі Маладзечна.

Рэалізуем

халадзільнікі,
 маразільнікі,
 халадзільныя
 і маразільныя
 вітрыны і лары

Тэлефон у Вілейцы - 55704, 58960

Маладзечна, Вілейка, Сморгонь, Ашмян, Валожын, Мядзел, Астравец, Мінск

Тое, што нас яднае

Падпіска-- круглы год

Падпісная цана

на месяц - 8 тыс. руб.
 на квартал - 24 тыс. руб.

Індэкс 63212

КУПОН для бясплатнай прыватнай аб'явы

Бясплатна ў парадку чаргі змяшчаюцца аб'явы незалепавага зместу аб'ёмам да 15 слоў, напісаныя друкаванымі літарамі. Аб'явы без чаргі і дэлепавага характару, у раздзеле "Транспарт" і "Нерухомасць" — платныя. У купоне змяшчаецца адна прапанова. Аналімныя і без адраса купоны не разгледваюцца.

Тэкст аб'явы:

Прозвішча, імя і адрас (звесткі не публікуюцца):

РЭКЛАМА дызайн і размяшч